

Ruusufinnin papulo-pustulainen muoto aiheuttaa punoittavia näppylöitä tai märkähäpäitä.

Rosacean punaiset posket

Rosacea eli ruusifinni saa posket punottamaan ja finnit kukkimaan aikuisemmallaakin iholla. Onneksi kiusallisiin oireisiin löytyy nykyisin tehokasta hoitoa.

Ruusufinnitauti eli acne rosacea on yleinen kasvoille paikantuva krooninen ihosairaus, jonka esiintyminen lisääntyy iän myötä. Sitä luonnehtivat poskien, nenän ja otsan ihon punoitus, laajentuneet hiusverisuonet ja punoittavat näppylät.

Ruusufinniin ei toistaiseksi tunnetta parantavaa tai syyn mukaista hoitoa, mutta oireita voidaan vähentää tai kontrolloida lääkkeillä ja jossain määrin elintavoillakin. Joskus oireisiin kuuluu myös silmien vetistystä tai ärsytystä.

Ruusufinniä esiintyy noin viidellä prosentilla aikuisväestöstä. Se on tavallisempi naisilla, mutta taudin vaikeimmat muodot tavataan yllättäen kuitenkin usein miehillä.

Kutiaa, kuumottaa ja kihelmöi

On tavallista että rosacea sairastava on kärsinyt oireistaan jopa useiden kuukausien ajan ennen taudinmäärittystä. Ruusufinni aiheuttaa monille merkittävää psykososiaalista haittaa, joka voi heijastua ihmissuhteisiin, harrastuksiin ja jopa työasioihin. Lisäksi iholla voi olla kutinaa, kuumotusta, kihelmöintiä tai jopa kipua.

Hoitamattomana ruusufinnitauti voi aiheuttaa pysyvää verisuonien lisääntymisestä aiheutuvaa punoitusta ja paleltumaherkkyyttä, ja joskus nenän rauhasrakenteiden laajentumista johtuen jopa rhinophymaksi kutsuttuun nenän kärkiosan suurentumiseen.

Rosacean oireita pahentavia tekijöitä tunnetaan monia. Sisäisistä pahentajista esimerkkeinä mainittakoon alkoholi (erityisesti punaviini), mausteet ja kahvi, ulkoisista tekijöistä sauna, auringonvalo ja stressi. Niiden yhteinen nimittäjä lienee ainakin verisuonia laajentava vaikutus. Oireiden pahentajien kohdalla yksilölliset erot ovat suuria, joten kunkin täytyy kohdallaan tehdä elintaparajauksensa yksilöllisesti seurannan perusteella.

Apuja lääkkeistä ja laserista

Ruusufinnitaudin hoitoon on sekä sisäisiä että ulkoisia lääkkeitä. Hoito valitaan yksilöllisesti oireiden vaikeuden ja rosacean ilmenemismuodon perusteella.

Paikallishoitoaineista yleisimmin käytetään metronidatsolia sisältäviä valmisteita pitkinä jopa kuukausien mittaisina kuureina. Joillekin auttaa atselaiinihappoa, tretinoiinia tai antibiootti klindamysiiniä sisältävä pai-

kallishoito. Sisäisesti annosteltava tetrasykliini tai sen johdokset auttavat ruusufinniin hyvin.

Mainittuja lääkkeitä on käytettykin rosacean hoidossa vuosikymmenien ajan, mutta vasta syksyllä 2009 tuli ensimmäinen ruusufinnin hoitoon virallisesti hyväksytty, pieniannoksinen doxisykliinivalmiste.

Pysyäkseen oireettomana tai vähäoireisena, tarvitaan rosacean hoidossa pitkäjänteisyyttä ja tarvittaessa toistuvia lääkejaksuja. Vaikeissa oireissa voidaan tauti saada hallintaan A-vitamiinin sukuisella isotretinoiinilla. Se on ainoa tehokas lääkehoito rhinophyman hoidossa.

Pysyvästi laajentuneisiin ihon hiusverisuoniin lääkehoidot auttavat huomasti. Ne saadaan kuitenkin poistettua ihon verisuonien hoitoon tarkoitettulla KTP-laserhoidolla. Yksi tai muutama hoitokerta on usein riittävä.

Laserhoito kannattaa tehdä rosacean rauhoituttua lääkehoidon vaikutuksesta, koska verisuonien löytäminen tulehdusvaiheessa voi olla hankalaa punoituksen ja turvotuksen takia. Myös suurentunutta nenää voidaan kuoria siistimmäksi joko erbiium- tai hiilidioksidilaserilla. Lisätietoa ihon laserhoidoista osoitteesta www.epilaser.fi. ■